

подальшого аналізу їх розміру та визначення напрямків зниження, що позитивно вплине на обсяг повної собівартості продукції.

Отже можна зробити висновок, що управління витратами загальновиробничого характеру є складовою частиною системи управління витратами підприємства, яка за своєю сутністю є управлінням всією господарською діяльністю підприємства.

На підставі аналізу наукових публікацій та власних досліджень, можна визначити наступні завдання аналітичного забезпечення управління витратами загальновиробничого характеру:

- спостереження, аналіз та контроль за фактичним рівнем загальновиробничих витрат у порівнянні їх з нормативами та плановими обсягами з метою виявлення відхилень та формування економічної стратегії на майбутнє;
- розрахунок повної собівартості виготовленої продукції для оцінки готової продукції та визначення її ціни реалізації;
- виявлення та оцінка впливу на фінансові результати обсягу загальновиробничих витрат .

Список використаних джерел:

1. Гуменюк О.О. Аналіз як важливий елемент системи управління підприємством. Інноваційна економіка. № 5-6[69]. 2017. С.185-189
- 2 Пуцентейло П.Р. Аналітичне забезпечення діяльності підприємства. Сталий розвиток економіки. № 1. 2015. С. 168 – 174.
- 3 Верига Ю.А., Падусенко В.В., Кононенко К.О. Аналіз в системі управління витратами сільськогосподарських підприємств. Економічні студії. № 3(33). 2021. С.23-27
- 4 Мулик Т. О. Витрати як базова складова системи обліку та аналізу виробництва продукції тваринництва. Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №22 (2020), 50-58. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua>
5. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 245 с.

Кирильєва Л.О. канд. екон. наук, доцент
Наумова Т.А. канд. екон. наук, доцент
Державний біотехнологічний університет, Україна

Цифровізація в процесі бюджетування інноваційної діяльності підприємств

Сучасний розвиток економіки відзначається стрімкими процесами інтеграції та глобалізації, техніко-технологічним розвитком, інноватизацією виробництва, що в свою чергу впливає на поширення інформаційно-комунікаційних технологій задля прискорення обробки великих масивів

обліково-аналітичної інформації і прийняття своєчасних управлінських рішень. Саме завдяки імплементації інформаційних технологій концепція «Індустрії 4.0» в систему управління підприємств здійснима як інноватизація виробництва, що визначає «можливості та потенціал з метою досягнення цілей інноваційного розвитку (інноваційність), а також специфіку їх реалізації (інновативність)»[1], так і цифровізація бухгалтерського управлінського обліку та прийняття рішень.

З точки зору технологічного підходу процес цифровізації (digitalization), передбачає трансформацію даних у цифровий вигляд для формування, обміну, передачі їх за комунікаційними каналами користувачам інформації відповідно встановлених вимог. Цифровізація значно розширює можливості бізнес-структур та кардинально змінює напрями організації обліку, контролю та управління, і як наслідок, впливає на рівень їх економічного зростання та конкурентоздатність.

Цифровізація є найсучаснішим та ефективним інструментом успішної організації управлінського обліку, зокрема процесу бюджетування в частині інноваційної діяльності з метою формування бюджетів, контролю їх виконання та визначення її результативності. Основними компонентами цифровізації виступають: цифрові фінанси, електронна комерція, цифрова ідентифікація, цифрове навчання та компетенції. Отже, процес цифровізації передбачає оволодіння новими компетенціями в частині цифрової грамотності, що сприятиме інноваційному розвитку підприємств, підвищенню результативності та ефективності процесів в інформаційному середовищі. Цифрова грамотність персоналу дозволить вийти на якісно новий рівень обробки та передачі обліково-аналітичної інформації та на її основі приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Цифровізація процесів бюджетування інноваційної діяльності сприятиме збільшенню можливостей управлінського персоналу в прийнятті рішення щодо оптимізації витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізації інноваційних видів продукції за умов складання таких бюджетів як: бюджет продажу інноваційної продукції (робіт, послуг); бюджет капіталовкладень в інноваційні об'єкти необоротних активів; бюджет виробництва інноваційної продукції; бюджет прямих витрат на виготовлення інноваційної продукції; бюджет собівартості реалізації інноваційної продукції; бюджет витрат некапітального характеру; бюджет на організаційно-управлінські витрати; бюджет витрат на збут інноваційної продукції. Всі вище перераховані бюджети будуть мати цільові показники для доходів від реалізації інноваційної продукції (робіт, послуг інноваційного характеру) та обмеження для витрат на виробництво, на організаційно-управлінські інновації, витрат на збут інноваційної продукції в розрізі релевантного діапазону. Цифровізація бюджетного процесу можлива завдяки таких інформаційно-комунікаційних технологій як Big Data (Великі дані) та хмарні технології, від яких можна отримати синергетичний ефект у виробництві інноваційної продукції та виконати повний цикл процедур внутрішнього контролю та аналізу відповідно вимог системи управління організаційної структури. До основних ознак організаційно-технологічного

характеру технології Big Data можна віднести: генерування та обробка великих обсягів даних (неоднорідних, неструктурованих); передача їх за каналами комунікації системи управління для контролю та аналізу в процесі бюджетування; оброблення даних в режимі реального часу та часу розподілу оброблення даних. Погоджуємося, що Big Data дозволяє побудувати інфраструктуру великих масивів даних не тільки для проведення їх аналізу за допомогою Google Analytics, але й для організації інтелектуального аналізу даних (DM, data mining) в режимі реального часу з метою прогнозування нових даних в наслідок постійних змін на ринку споживання та зниження можливих ризиків [2].

Таким чином, в період четвертої промислової революції розбудовувати систему обліку та бюджетування інноваційної діяльності виробничих організаційних структур дозволять такі інформаційно-комунікаційні технології як Big Data (Великі дані), хмарні технології, а їх налаштування та експлуатація нададуть обробляти великі масиви даних, формувати релевантну інформацію для аналізу, контролю виконання бюджетів інноваційної діяльності, визначати відхилення, причини та винуватців відхилень для прийняття рішень щодо подальшого розвитку підприємства та максимального використання всіх його можливостей.

Список використаних джерел

1. Диба О.М. Інноватизація виробництва: теоретичні основи та прикладний аспект. *Інвестиції: практика і досвід*. 2017. № 22. С. 27–31; 2. Чміль Г.Л., Полевич К.В. Імплементация тренд-технологий концепции «Индустрия 4.0» в организацию деятельности ритейлу. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 1 (290). С. 313–319. URL: <https://elib.hduht.edu.ua/handle/123456789/6585>

**Коваль Л.В. канд. екон. наук, доцент
Вінницький національний аграрний університет, Україна**

Особливості обліку інноваційної діяльності

Діяльність суб'єктів господарювання націлена на отримання та максимізацію прибутку. В умовах жорсткої конкуренції потрібно належним чином зацікавити споживача, або вдосконалити виробничий процес так, щоб мати можливість знизити собівартості продукції при тій же її якості. Такого результату можливо досягнути за допомогою інновацій.

Катастрофічний спад економічної активності останніх років в Україні вимагає розробки нетрадиційних технологій та схем організації виробництва продукції для того, щоб не залишитися країною з відсталою економікою, зробити її конкурентоспроможною на світовому ринку. Тому головною метою державної інноваційної політики має бути створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й